

mit Bedkommende tillægger Skuespillet, det er som Folkedannelse. Det er efter min Mening navnlig en foredlende Kilde for Folkelivet og Litteraturen; det er ved Skuespillet, at de nationale Tanker bedre opklares for Folket, det er det Middel, der rigtigt kan trænge ind i Folket, hvor andre Midler saa at sige slippe op. Naar man tager Hensyn til den Betydning, som Skuespillet og navnlig det nationale Theater her i Danmark har havt for Folkelivet, saa troer jeg — det er min Opfattelse af Tingene —, at de Mænd, de store Digtere, som have skrevet for Theatret, have egentlig i visse Henseender været Veibrydere for det nuværende frie Folkeliv, og at der først igjennem Digterværkerne ligesom er tændt den Begejstringens Flamme, som senere skabte Folkelivet og Folkfriheden her i Danmark. Nu kan man imidlertid sige: Den Tid er længst forbi. Om der ogsaa er Adskillige, som indrømme, at Theatret i saa Henseende har havt stor Betydning for Friheden, og navnlig for Danstheden i Almindelighed, saa er der dem, der mene, at Folket nu er kommet til et andet Standpunkt. Der behøves nu vel ikke saa kraftige Midler som paa Holbergs Tid, da det bortskræmmede det Tydske og det Latinske, som dengang gjorde sig gjældende i Samfundet, og det er ganske vist Noget i det, at Theatret, og navnlig Skuespillet i Fortiden, tilgavns har ryddet op i Krogene; men jeg troer dog endnu, at Skuespillet har Betydning for Folkelivet. Jeg kommer navnlig til at tænke paa Noget, som i Nutiden desværre gjør sig gjældende i Folkene, og som heller ikke er forvundet fra vort Folkeliv, det, som min ærede Sidemand, Folkethingmanden for Bornholms 1ste Valgkreds (København), kalder Madstræv. Der er ikke noget kraftigere Middel mod Madstræv end Skuespil. Jeg troer, at det raske Tugtens Riis, som Madstrævet kan komme under, er Skuespillet. Jeg antager, at Skuespillet ogsaa i Fremtiden vil have Betydning for vort Folkeliv, en Betydning, som vi sandelig bør sætte Priis paa, naar vi betænke, at det er paa en saadan Maade, at Dyrkligheden i vort Samfund rigtigt kunde kommes tillivs, netop ved et saadant kraftigt Middel. Nu maa imidlertid den Betragtning ogsaa gjøre sig gjældende

hos Folket og enhver ærlig Statsborger, om virkelig den Anstalt, vi have her i Landet, som kaldes det kongelige Theater, er i Besiddelse af saadanne Egenheder og drives med saa megen Kraft, at den virkelig er istand til at tilfredsstille de Fordringen, som det danske Folk, enhver Statsborger bør kunne stille til et nationalt Theater. Dertil maa jeg for mit Bedkommende svare Nei. Jeg troer, at der er store Mangler ved Theatret, som det er nu, og at det desværre, havde jeg nær sagt, har et hensygnende Udtryk. Der er jo nu Folk, som mene, at dette skyldes Kniberi fra Rigsdagens Side, men jeg kan ikke give disse Folk Nei i denne deres Betragtning af Sagen; thi, skøndt der ganske vist i Rigsdagen har været reist Opposition imod at yde et saa stort Tilskud til Theatret, saa har det dog stadigt faaet Tilskudet alligevel, og det stiller sig for mig, som om der endnu af Statskassens Midler bevilges aarlig henimod 100,000 Rd. til Theatret. Mig forekommer det, at dette Tilskud ikke staaer i Forhold til, hvad der for Tiden præsteres paa vort Theater; der kan være forskellige Grunde dertil. En af de væsentligste Grunde, hvorfor der ikke kommer et større Udbytte ud af Forestillingerne, og som Følge deraf Udgifterne for Statskassen kunne formindskes, troer jeg, er selve Theaterbygningen. Det er Noget, som jeg og saadanne Smaaafolk som jeg føle. Naar vi nemlig ville gaae i Theatret, saa overstiger det vor Evne at tage de bedre Pladser, som det desuden er vanskeligt at faae, og vi ere da af pecuniære Hensyn henvisste enten til Parterret eller til 3die Etage. Har man nu været saa heldig at faae en Parterrebillet, saa er man lykkelig for den Aften; men skal man op i 3die Etage, saa bliver man der stuvet sammen — jeg vil just ikke sige som Køer paa et Dampskib, men dog omtrent paa samme Maade, som Tropper, Soldater staves sammen paa et Dampskib, naar de skulle føres over, saa jeg troer ikke at sige for Meget, naar jeg siger, at der skal en stor poetisk Begejstring til at udholde dette legemlige Tryk i 3die Etage for at overvære et Skuespil. Jeg har opfattet det saaledes, at Theatret vilde blive ganske anderledes besøgt